

Sverige

LJUSET PÅ: Cirkulär stadsodling - Modellodlingen i Angered

13 mars, 2022

DELA:

LÅNGLÄSNING: Att skapa en stadsodling i samarbete med en kommun i syfte att förse den och dess verksamheter med grönsaker. Det var ambitionen då Modellodlingen i Angered drog igång 2019. För att kunna ta de redan väl utvecklade idéerna ännu längre – och sprida kunskapen till fler – har projektet utsetts till en av vinnarna av innovationspriset 100% Cirkulärt 2021.

Text: Per Styregård

På bilden: Klara Hansson, foto: Martin Berg

Krognytt

Kom som du är 30 JUL

På menyn - Visbys bästa utsikt
30 JUN

Tjusigt läge 28 JUN

Totalgastronomi 26 JUN

En ovanligt hållbar slice 24 JUN

[visa fler](#)

ANNONS

Följ White Guide i sociala medier

Vi använder cookies för att bättre anpassa din upplevelse. [Läs mer om cookies](#)

leverera grödor utan mellanhänder till grundskolor, förskolor och äldreboenden i närområdet. Den skulle också erbjuda utbildning riktad mot trädgårdsutbildningar på Komvux, folkhögskolor, yrkeshögskolor och universitet.

Pilotprojektet var EU-finansierat, och inspirerat av principerna för odlingssystemet market gardening, där det är viktigt med en levande jord och biologisk mångfald för att ge hög avkastning på en liten yta, och därigenom skapa god lönsamhet.

Modellodlingen i Angered skulle också skapa något helt nytt, en mycket detaljerad och väldokumenterad handledning över hur en sådan odling snabbt kan anläggas och bedrivs långsiktigt och ekonomiskt framgångsrikt av både en odlingsföretagare och en svensk kommun. Att skapa detaljerade data och statistik för småskaliga grönsaksodlare på våra breddgrader vad gäller arbetstid, odlingsplanering, skördevolym och investeringsbudget. Hur lång tid varje arbetsmoment tar, vilken budgeten är för verktygen, materialen och fröerna, hur odlingen ska planeras och vilka skördevolym som kan förväntas för varje enskild gröda.

– Första plantan sattes i jorden i juni 2019, sen gick första leveransen i gång i juli. För en odlare är det såklart något väldigt fint att se att det inom loppet av några månader går att dra igång och börja leverera en skörd, säger Klara Hansson, stadsbonde, och ansvarig för modellodlingen under de tre första åren, 2019–2021.

Första året fick de med sig tre grundskolor och två äldreboenden i närheten att leverera till, som också via sina storkök skickade vidare till fler enheter. Det blev en inkörningsperiod.

– Första säsongen hade vi en vaktmästare som kom och hämtade upp grönsakerna från start som sa: ”Köken förstår inte vad det här är, jag förstår inte vad ni

Vi använder cookies för att bättre anpassa din upplevelse. [Läs mer om cookies](#)

på odlingen. Då visste jag: Nu har vi det!, berättar Klara Hansson.

Modellodlingen täcker ungefär 2 500 kvadratmeter, har 50 fasta bäddar och en effektiv odlingsyta på 720 kvadratmeter. Varje år odlas ett 40-tal olika grönsaker och skörden låg 2021 på ungefär 3 200 kilo, vilket är en hög avkastning jämfört med genomsnittet för större ekologiska odlingar. Den vikten i grönsaker motsvarar också ungefär 25 000 portioner skolmat.

– Vi funderade också på om vildsvinen, älgarna eller rådjuren skulle komma strykandes förbi. Första året hade vi bara ett trästaket för hästar med två ribbor, så vilket hungrigt djur som helst hade kunnat klampa in och ta för sig. Men det skedde inte. Några harar bodde under broccoliplantorna, som växt upp och bildat ett tak. På morgonen satt de där under och smaskade. Men dem tog ormvråken sedan hand om istället.

Under det andra verksamhetsåret drog den vikarierande odlaren, Ebba Wilhelmsson, nytta av erfarenheterna, den samlade statistiken och planeringsunderlaget från föregående år. Odlingarna utökades och skörden dubblerades. Samtidigt ökade antalet skolor och äldreboenden som odlingen levererade till. När det var dags att dra i gång den tredje säsongen, var alla mer varma i kläderna.

– Att lyfta av plasten som vi täcker bäddarna med och känna att: Hell, yeah!, vi har faktiskt etablerat en odling! Att få sticka ner näven i en solvarm jord på våren och känna att det har börjat bli en levande jord på den här ytan. På bara några korta säsonger har vi kunnat förändra förutsättningarna lokalt på ett väldigt drastiskt sätt, säger Klara Hansson.

Slutrapporten från det treåriga EU-projektet har nu publicerats i form av en digital handbok, tillgänglig för alla. Den riktar sig till dem som vill starta en kommersiell odling, men också till stadsplanerare som

Vi använder cookies för att bättre anpassa din upplevelse. [Läs mer om cookies](#)

I slutet av 2021 slutade Klara Hansson som stadsbonde, men hon är fortfarande en av projektets ivrigaste påhejare. Modellodlingen drivs nu vidare av Fastighetskontoret och Grundskoleförvaltningen i Göteborgs stad. Den nytillträdde stadsbonden, Ida Nilsson, har till uppgift att ta modellodlingen vidare.

I och med att man utsetts till en av vinnarna av 100% Cirkulärt 2021, coachas projektet under våren 2022 av RISE. De kommer tillsammans med den nya stadsbonden och Göteborgs stad bland annat ta fram en behovsanpassad odlingsplan utifrån skolrestaurangernas önskemål. De kommer också hjälpa odlingen att öka kompetensen kring hur den stora skörden av grönsaker under säsong förädlas och tas tillvara på ett sätt så att den kan användas under hela året.

100% Cirkulärt är ett framtidsinriktat innovationsprogram som aktivt uppmärksammar och stöttar förnyelseprojekt från idé till verklighet under sex månader. Lärdomarna följs upp och sprids i syfte att inspirera fler restauranger till omställning till den cirkulära ekonomin. Hållbarhetspriset instiftades 2016 av White Guide på initiativ av Stockholm Gas och utvecklas vidare i samarbete med Electrolux Professional, The Absolut Company och representanter från forskning och akademi.

Läs också:

- LJUSET PÅ: Cirkulär mathantering – Sopköket gör frysta rätter av räddad mat, 6 mars 2022
- LJUSET PÅ: Cirkulär krogdesign – Carolina Härdh gör möbelmaterial av matavfall, 27 februari 2022
- Här är vinnarna av hållbarhetspriset 100% Cirkulärt 2021, 9 december 2021
- Rapport från vinnarna av 100% Cirkulärt, 17 september 2021

DELA:

Vi använder cookies för att bättre anpassa din upplevelse. [Läs mer om cookies](#)

Missa inte vårt nyhetsbrev!

Recensioner och senaste nytt om restauranger, hotell, caféer och barer direkt i din inkorg.

Mer läsning

Kusten är (fortfarande) klar

Test Hotell: Piteälvens resa från fjäll till kust fick agera moodboard till det som 2016 omsider kom...

Kom som du är

Test Restaurang: Onödigt undanskymd bland bygghandlare och hantverkare, men ändå enbart 300 meter fr...

Något helt unikt och utöver det ordinära

Test Hotell: Arctic Bath. Hotell har uppmärksammats i Forbes, The Times, The Telegraph... givetvis...

Följ oss

[Om White Guide](#)

[Partners](#)

[Klassificering](#)

[Annonsera](#)

[Press](#)

Vi använder cookies för att bättre anpassa din upplevelse. [Läs mer om cookies](#)

Integritet

Vi använder cookies för att bättre anpassa din upplevelse. **Läs mer om cookies**